

Kamer van Volksvertegenwoordigers

BUITENGEWONE ZITTING 1979

26 JUNI 1979

WETSVOORSTEL

tot hervorming van het bekwaamheidsexamen
voor toelating tot het hoger onderwijs

(Ingediend door de heer Damseaux)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Zowel de leerkrachten als de ouderverenigingen wensen dat het stelsel van het bekwaamheidsexamen voor de toelating tot het hoger onderwijs wordt gewijzigd. Het valt immers niet te loochenen dat dit examen, zoals het thans ingericht is, niet de beste waarborg is voor het welslagen op de universiteit. Doordat het bekwaamheidsdiploma bovendien een maturiteitsdiploma is geworden dat niet alleen in de particuliere sector, maar ook voor de instellingen voor niet-universitair hoger onderwijs meer waarde heeft dan het getuigschrift van hoger middelbaar onderwijs, wordt het werkelijke doel — preselectie voor de universiteit — niet bereikt. Een dergelijke toestand is trouwens onvermijdelijk nadelig voor de houders van het eindgetuigschrift van het secundair onderwijs, waarvan de waarde sterk is vermindert.

Het lijkt ons dus van primordiaal belang te zijn het onderscheid tussen het getuigschrift van hoger secundair onderwijs en het bekwaamheidsgetuigschrift, dat toegang verleent tot het hoger of als universitair erkend onderwijs, goed tot zijn recht te laten komen.

Dient het bekwaamheidsexamen te worden vervangen door iets anders of moet het worden hervormd?

Sommigen geven de voorkeur aan een *numerus clausus*; wij menen nochtans dat de invoering van een dergelijke formule de vrucht van de inspanningen die tot op heden werden gedaan om het onderwijs te democratiseren, zou tenietdoen.

Anderen, die men wellicht als meer gematigd kan bestempelen, stellen voor het zogeheten maturiteitsexamen te vervangen door een « persoonlijk dossier », dat zou worden samengesteld op grond van de gedragingen van de student tijdens de laatste jaren van zijn humaniorastudies.

Chambre des Représentants

SESSION EXTRAORDINAIRE 1979

26 JUIN 1979

PROPOSITION DE LOI

portant réforme de l'examen d'aptitude
à accéder à l'enseignement supérieur

(Déposée par M. Damseaux)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

La réforme de l'examen d'aptitude à accéder à l'enseignement supérieur est souhaitée tant par le corps enseignant que par les associations de parents. En effet, il faut bien admettre que cet examen tel qu'il est organisé actuellement, ne constitue pas le gage idéal de réussite à l'université. De plus, le diplôme d'aptitude étant devenu un diplôme de « maturité » ayant pour le secteur privé, mais aussi pour les écoles supérieures non universitaires, une valeur supérieure à celle du certificat d'enseignement secondaire supérieur, le but réel de présélection universitaire n'est pas rencontré. Une telle situation ne peut d'ailleurs que porter préjudice au certificat de fin d'études secondaires dont la portée se trouve fortement limitée.

Il apparaît donc primordial de faire ressortir la distinction entre le certificat d'enseignement secondaire supérieur et la déclaration d'aptitude à accéder à des études supérieures universitaires ou reconnues de niveau universitaire.

Faut-il remplacer l'examen d'aptitude ou le réformer?

D'aucuns préfèrent un système de *numerus clausus*, mais nous estimons que l'instauration d'une telle formule réduirait à néant les efforts entrepris jusqu'à présent dans la voie de la démocratisation des études.

D'autres, peut-être plus modérés, proposent le remplacement de l'examen dit de maturité par un « dossier personnel » élaboré en fonction du comportement de l'étudiant au cours de ses dernières années d'humanités.

Aldus zou het wel mogelijk zijn na te gaan of de belanghebbende de vereiste intellectuele en morele hoedanigheden heeft om welk universitair onderwijs ook te volgen, maar zou geen rekening kunnen worden gehouden met het specifieke vormingsniveau dat vereist is om met goed gevolg deze of gene soort universitaire studies aan te vatten.

Persoonlijk zijn wij voorstander van een grondige hervorming van het bekwaamheidsexamen, zowel wat zijn rol als wat zijn organisatie betreft.

Ons wetsvoorstel houdt dus de erkenning in dat het hoger secundair onderwijs bij machte is — wat meteen zijn verantwoordelijkheid inhoudt — de leerlingen op te leiden en te selecteren met het oog op het volgen van hoger universitair onderwijs zonder toelatingsexamen voor om het even welke faculteit en zonder *numerus clausus*.

Samenvattend brengt de voorgestelde hervorming het wetelijk onderscheid tussen de erkenning van het met vrucht volgen van de huidige zes studiejaren van het secundair onderwijs (getuigschrift) en de erkenning van de geschiktheid om met welslagen studies op universitair niveau aan te vatten (het bij de wet van 1964 bepaalde diploma) niet in het gedrang. Zij komt ook niet terug op de omnivalentie van de getuigschriften. Zij wil nochtans de hypotheek lichten die op de « diploma's » rust in verband met het gebruik ervan voor andere doeleinden dan de inschrijving in een universitaire of een als van universitair niveau erkende instelling. Zij wil de leerling ook behoeden tegen de al te vaak op een ontgoocheling uitlopende verleiding om zonder voorafgaande specifieke opleiding universitair onderwijs te volgen.

Voorafgaande ontleding van de artikelen

Artikel 1

Het woord « diploma » wordt — in zijn huidige betekenis — geweerd, om duidelijker het onderscheid te maken tussen het getuigschrift van hoger secundair onderwijs — dat wordt uitgereikt aan de leerlingen die met vrucht de zes huidige studiejaren van het secundair onderwijs hebben gevolgd — en het bekwaamheidsdiploma, dat wordt geacht van bij de start, vóór de universiteit, een selectie in te voeren.

Art. 2

Het leek ons passend in het eerste lid van de nieuwe bepalingen van artikel 8 van de wet van 8 juni 1964 alle huidige vormen van secundair onderwijs — met uitzondering van het vakonderwijs — tot hun recht te laten komen: het traditionele, het vernieuwde, het technisch en het kunstonderwijs.

Omwille van de zeer grote ongelijkheid tussen de instellingen m.b.t. hun mogelijkheden om universitair geschoolde of bevoegde buitenstaanders als lid van de examencommissie uit te nodigen en omwille van de ongelijkheid inzake de aan de leerlingen gestelde eisen die kunnen voortvloeien uit het feit dat de buitenstaanders die deel uitmaken van de examencommissie universiteitsprofessoren dan wel toegewijde plaatselijke vooraanstaanden, zal ten einde meer eenvormigheid in de voor de examencommissie gestelde eisen te brengen, voor de samenstelling van de examencommissie geen beroep meer worden gedaan op buitenstaanders.

Het schriftelijk maturiteitsexamen, bestaande uit het samenvatten en het commentariëren van een tekst, wordt afgeschaft, omdat alle leerlingen die hun getuigschrift van hoger secundair onderwijs hebben behaald, die maturiteit hebben: zij is een onderdeel van de algemene vorming die op dat niveau in alle vakken is vereist.

Cette solution permettrait certes de reconnaître les qualités intellectuelles et morales nécessaires pour entreprendre n'importe quelles études universitaires, mais ne pourrait tenir compte du niveau de formation spécifique indispensable pour aborder avec succès tel ou tel type d'études universitaires.

Nous préconisons quant à nous, une refonte fondamentale de l'examen d'aptitude tant du point de vue de son rôle que de celui de son organisation.

Cette proposition de loi reconnaît donc à l'enseignement secondaire supérieur la possibilité et la responsabilité de former et de sélectionner les élèves en vue des études supérieures universitaires, sans examen d'entrée, dans aucune faculté, et sans fixation de *numerus clausus*.

En conclusion, la réforme proposée ne remet pas en cause la distinction légale entre la reconnaissance de la réussite des six années actuelles de l'enseignement secondaire (certificat) et la reconnaissance de l'aptitude à tenter avec succès des études de niveau universitaire (diplôme défini par la loi de 1964). Elle ne remet pas non plus en cause l'omnivalence des certificats. Toutefois, elle veut libérer le « diplôme » de l'hypothèque de son utilisation à d'autres fins que l'inscription dans une université ou un institut reconnu de niveau universitaire. Elle veut également prémunir l'élève contre la tentation, trop souvent déçue, d'aborder des études universitaires sans formation spécifique préalable.

Analyse préalable des articles

Article 1

Le mot diplôme est pros crit dans son sens actuel afin que la distinction soit à nouveau perceptible entre le certificat d'enseignement secondaire supérieur sanctionnant la réussite des six années actuelles de l'enseignement secondaire et le diplôme d'aptitude qui est censé opérer au départ une sélection préuniversitaire.

Art. 2

Il semble opportun de faire ressortir du premier alinéa des nouvelles dispositions de l'article 7 de la loi du 8 juin 1964, toutes les formes actuelles de l'enseignement secondaire, à l'exclusion de l'enseignement professionnel: traditionnel, rénové, technique et artistique.

En ce qui concerne la composition du jury, en raison de l'inégalité très grande des chances des établissements scolaires d'inviter pour le « jury » des membres étrangers de niveau universitaire ou compétent, et de l'inégalité des exigences qui peut en résulter pour les élèves, selon que les membres étrangers du jury sont des professeurs d'université ou des personnalités locales dévouées, dans le but d'assurer une plus grande homogénéité des exigences, il ne sera plus fait appel à des membres étrangers.

L'épreuve écrite de maturité, consistant à résumer un texte et à le commenter, est supprimée, car cette maturité doit être atteinte par tous les élèves qui ont obtenu leur certificat d'enseignement secondaire supérieur: elle fait partie de la formation générale exigible dans toutes les branches à ce niveau.

Art. 3

Sommige leerlingen kunnen zich aangetrokken voelen tot een universitair onderwijs waarop zij niet werden voorbereid in de afdeling of in de richting van het secundair onderwijs waaruit zij komen.

Men dient het secundair onderwijs, dat verantwoordelijk is voor de pre-universitaire selectie en oriëntering, in staat te stellen die leerlingen de mogelijkheid te bieden een nieuwe richting in te slaan.

Het bijzondere jaar wiskunde is, zoals nu, slechts verantwoord voor leerlingen die niet uit de wetenschappelijke afdeling A of uit de Latijns-wetenschappelijke afdeling komen.

Art. 4

Door dit artikel wordt in zekere zin een controle op twee niveaus op het nieuwe selectiesysteem mogelijk, wat met de wet van 8 juni 1964 niet het geval was : een eerste door de betrokken instelling van secundair onderwijs; een tweede door de Minister onder wie nationale opvoeding ressorteert.

Art. 5

Aangezien een nieuw artikel nu de vorm van de verklaringen van bekwaamheid vaststelt, spreekt het vanzelf dat de Koning nog slechts de vorm van de getuigschriften bepaalt.

Art. 6

De verklaring van bekwaamheid geschiedt in de vorm van een vertrouwelijk dossier, dat enkel dienstig is voor de inschrijving aan de universiteit.

Het echte doel — de selectie voor de universiteit — vinden wij dus terug in deze bepalingen.

WETSVOORSTEL

Artikel 1

In de hoofdstukken I en II van de wet van 8 juni 1964 waarbij de gecoördineerde wetten van 31 december 1949 op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens worden gewijzigd, wat betreft de voorwaarden voor toelating tot de examens voor het behalen van de academische graden, zoals die gewijzigd werden bij de wetten van 17 december 1957 en 12 maart 1958, wordt het woord « bekwaamheidsdiploma » telkens vervangen door het woord « bekwaamheidsverklaring ».

Art. 2

In hoofdstuk I, afdeling I, van de wet van 8 juni 1964 waarbij de gecoördineerde wetten op het toekennen van de academische graden en het programma van de universitaire examens worden gewijzigd, wat betreft de voorwaarden voor toelating tot de examens voor het behalen van de academische graden, wordt artikel 8 vervangen door de volgende bepalingen :

Art. 3

Certains élèves pourraient être tentés par des études universitaires auxquelles ils n'ont pas été préparés par la section ou l'option d'enseignement secondaire dont ils sortent.

Il convient de donner à l'enseignement secondaire, qui porte la responsabilité de la sélection et de l'orientation préuniversitaire, le moyen d'offrir à ces élèves une possibilité de réorientation.

L'année spéciale de mathématiques, comme actuellement, ne se justifiera donc que pour les élèves qui ne sortent pas d'une section scientifique A ou latin-mathématiques.

Art. 4

Cet article permet en quelque sorte un contrôle à deux niveaux du nouveau système de sélection, ce que la loi du 8 juin 1964 ne prévoyait pas : le contrôle par l'établissement secondaire concerné et par le Ministre ayant l'éducation nationale dans ses attributions.

Art. 5

La forme des déclarations d'aptitude étant fixée à présent dans un nouvel article, il est évident dès lors que le Roi ne fixe plus que la forme des certificats.

Art. 6

La déclaration d'aptitude prend la forme d'un dossier confidentiel dont le seul objectif est de servir à l'inscription à l'université.

Le but réel de sélection universitaire est donc à nouveau rencontré dans ces dispositions.

A. DAMSEAUX

PROPOSITION DE LOI

Article 1

Dans les chapitres I et II de la loi du 8 juin 1964, modifiant, en ce qui concerne les conditions d'admission aux examens des grades académiques, les lois coordonnées du 31 décembre 1949 sur la collation des grades académiques et le programme des examens universitaires, telles qu'elles ont été modifiées par les lois des 17 décembre 1957 et 12 mars 1958, la dénomination « diplôme d'aptitude » est chaque fois remplacée par celle de « déclaration d'aptitude ».

Art. 2

Dans le chapitre I^{er}, section I, de la loi du 8 juin 1964 modifiant, en ce qui concerne les conditions d'admission aux examens des grades académiques et le programme des examens universitaires, l'article 8 est remplacé par les dispositions suivantes :

« Artikel 8. — Het bekwaamheidsexamen dat in alle erkende inrichtingen voor secundair onderwijs, met uitzondering van het vakonderwijs, wordt georganiseerd, heeft ieder jaar aan het einde van het derde leerjaar van het hoger secundair onderwijs vóór een raad van leraren plaats.

Die raad van leraren is als volgt samengesteld :

1° het hoofd van de inrichting of, ingeval hij op wettige gronden verhinderd is, zijn gemachtigde;

2° de leraren van het laatste en van het voorlaatste jaar, op voorwaarde dat zij de examinandus les hebben gegeven;

3° de directeur van het P. M. S.-centrum of zijn gemachtigde.

De raad wordt voorgezeten door het hoofd van de inrichting of, in geval hij op wettige gronden verhinderd is, door zijn gemachtigde.

Alleen het hoofd van de inrichting of zijn gemachtigde en de sub 2° vermelde leraren die de lessen geven waarop de bekwaamheidspoeven betrekking hebben, brengen een beslissende stem uit. De andere leden van de raad hebben alleen een adviserende stem.

De Minister onder wie nationale opvoeding ressorteert, bepaalt op eensluidend advies van een commissie bestaande uit leden van de universiteiten en van het secundair onderwijs, waarvan hij de werking zal regelen, de lijst van de universitaire afdelingen of groepen van universitaire afdelingen en voor elk ervan stelt hij de lijst vast van de leergangen waarover de bekwaamheidsexamens zullen moeten lopen evenals het niveau van de minimumopleiding die voor elk van die leergangen is vereist.

De examens bestaan uit twee gedeelten : een schriftelijk en een mondeling.

1° Het schriftelijk gedeelte wordt georganiseerd op nationaal vlak; de examens worden gedecentraliseerd per provincie of per arrondissement.

Een commissie bestaande uit leden van de universiteit en van het secundair onderwijs bepaalt de bijzonderheden van dat gedeelte op grond van de betrokken onderwijsrichting, eventueel naar het voorbeeld van de tests inzake de kennis van de betrokkenen.

De uitslagen van dat examen worden medegedeeld aan de examencommissie van de inrichting en zijn streng vertrouwelijk.

2° Het mondeling gedeelte wordt georganiseerd in de inrichting van de kandidaat en slaat op de bekwaamheid van de leerling om een punt van de leerstof grondig te behandelen of, beter nog, een nieuw punt van de stof te behandelen uitgaande van de kennis die hij reeds heeft.

Indien de leerling een andere universitaire studierichting wil inslaan en onderwijs wenst aan te vatten waarop de door hem afgelegde examens hem niet hebben voorbereid, dient hij zich opnieuw voor de bekwaamheidsexamens aan te melden voor de specifieke vakken die verband houden met die nieuw gekozen universitaire afdeling.

Bij de einddeliberatie wordt de beslissing bij gewone meerderheid van stemmen genomen. Bij staking van stemmen is de stem van de voorzitter beslissend.

De Koning stelt de zittingen van de examens vast.

Ieder houder van een getuigschrift van hoger secundair onderwijs, met uitzondering van het vakonderwijs, mag zich aanbieden voor de bekwaamheidsexamens in de inrichting waar hij zijn getuigschrift heeft behaald of voor een examencommissie van de Staat.

« Article 8. — L'examen d'aptitude organisé dans tous les établissements d'enseignement secondaire reconnus, à l'exclusion des établissements d'enseignement professionnel, a lieu, chaque année, au terme de la dernière année d'étude secondaire supérieure, devant un conseil des professeurs.

Ce conseil des professeurs est composé :

1° du chef d'établissement ou, en cas d'empêchement légal, de son délégué;

2° des professeurs de la dernière année et de l'avant-dernière année, à condition que ces derniers aient enseigné au récipiendaire;

3° du directeur du centre P. M. S. ou de son délégué.

Le conseil est présidé par le chef d'établissement ou, en cas d'empêchement légal, par son délégué.

Seuls, le chef d'établissement ou son délégué et les professeurs cités au 2° qui sont titulaires des cours faisant l'objet des épreuves d'aptitude ont voix délibérative. Les autres membres du conseil ont voix consultative.

Le Ministre ayant l'éducation nationale dans ses attributions, sur avis conforme d'une commission université-enseignement dont il réglera le fonctionnement, détermine la liste des sections ou groupes de sections universitaires, et il établit, pour chacune d'elles, la liste des cours à inscrire aux épreuves d'aptitudes et le niveau de formation minimum exigé dans chacun de ces cours.

Les épreuves comportent deux parties : une partie écrite et une partie orale.

1° La partie écrite sera organisée à l'échelon national et les épreuves seront décentralisées par province ou par arrondissement.

Une commission composée de membres de l'université et de l'enseignement secondaire en fixera les modalités selon l'orientation envisagée, éventuellement sur le modèle des tests de connaissances.

Les résultats de cette épreuve seront communiqués au jury de l'établissement et resteront strictement confidentiels.

2° La partie orale, organisée dans l'établissement du candidat, portera sur l'aptitude de l'élève à traiter à fond un point de la matière ou, mieux encore, à aborder un point nouveau de matière en partant des connaissances qu'il a déjà acquises.

Dans le cas où l'élève changerait d'orientation universitaire et choisirait des études auxquelles ne le préparaient pas les épreuves qu'il a subies, il doit se représenter aux épreuves d'aptitude pour passer les épreuves spécifiques de la nouvelle section universitaire choisie.

Lors de la délibération finale, la décision est faite à la majorité simple des voix. En cas d'égalité, la voix du président est prépondérante.

Le Roi fixe les sessions de l'examen.

Tout porteur d'un certificat d'enseignement secondaire supérieur, à l'exclusion de l'enseignement professionnel, peut se présenter aux épreuves d'aptitude dans l'établissement où il a obtenu son certificat ou devant un jury d'Etat.

Hij mag aan die examens deelnemen zo dikwijls hij dat wenst.

Ieder leerling die een eerste jaar hoger onderwijs met vrucht beëindigd, wordt beschouwd als zijnde geslaagd in de bekwaamheidsexamens voor universitair onderwijs van dezelfde specialisatie.

De Minister onder wie de nationale opvoeding ressorteert bepaalt, in overleg met de universiteit en het niet universitair hoger onderwijs, de gelijkwaardigheid van de studierichtingen. »

Art. 3

In dezelfde wet wordt een artikel *8bis* (nieuw) ingevoegd, luidend als volgt :

« *Artikel 8bis.* — Voor de leerlingen die zich aangetrokken voelen tot universitaire studies waarop zij niet werden voorbereid door de afdeling of de richting van het secundair onderwijs waaruit zij komen, en alleen voor die leerlingen, kan een wederoriënteringsjaar worden georganiseerd in de inrichtingen voor secundair onderwijs.

De leerling volgt dat wederoriënteringsjaar in de inrichting waaruit hij komt of in een andere inrichting.

De leerling van het wederoriënteringsjaar neemt deel aan de bekwaamheidsexamens volgens de bij het vorig artikel bepaalde procedure.

De toelating tot een wederoriënteringsjaar is een gunst die slechts één keer en voor één jaar wordt toegestaan. »

Art. 4

In dezelfde wet wordt een artikel *8ter* (nieuw) ingevoegd, luidend als volgt :

« *Artikel 8ter.* — De universiteit zendt aan iedere inrichting voor secundair onderwijs de door de oud-leerlingen van die inrichting aan het einde van de eerste kandidatuur behaalde resultaten over, alsmede het gemiddelde resultaat van alle leerlingen van de eerste kandidatuur samen.

Na een proefperiode van vijf jaar met dit stelsel zal de Minister onder wie nationale opvoeding ressorteert, de resultaten van die proefperiode laten bestuderen door een commissie die voor de ene helft is samengesteld uit bevoegde personen uit het universitair onderwijs en voor de andere helft uit bevoegde personen uit het secundair onderwijs. »

Art. 5

In dezelfde wet wordt het 1° van artikel 13 vervangen door wat volgt :

« 1° de vorm van de getuigschriften die in de vorige bepalingen zijn bedoeld; ».

Art. 6

In dezelfde wet wordt een artikel *13bis* (nieuw) ingevoegd, luidend als volgt :

« *Artikel 13bis.* — § 1. De procedure voor de bekwaamheidsverklaring houdt in dat voor iedere examinandus in de inrichting een vertrouwelijk dossier wordt samengesteld met :

1° de verklaring van de examinandus, waarin hij de universitaire studies preciseerd die hij wil ondernemen. Die verklaring wordt door de examinandus ondertekend.

Il peut se présenter à ces épreuves autant de fois qu'il le désire.

Tout élève ayant réussi une première année d'enseignement supérieur sera considéré comme ayant réussi les épreuves d'aptitude aux études universitaires de même spécialisation.

Le Ministre ayant l'éducation nationale dans ses attributions fixera, en accord avec l'université et l'enseignement supérieur non universitaire, les correspondances d'études. »

Art. 3

Dans la même loi, il est inséré un article *8bis* (nouveau) libellé comme suit :

« *Article 8bis.* — Une année de réorientation peut être organisée dans les établissements d'enseignement secondaire pour les élèves tentés par des études universitaires auxquelles ils n'ont pas été préparés par la section ou l'option d'enseignement secondaire dont ils sortent, et uniquement pour eux.

L'élève accomplit cette année de réorientation dans l'établissement dont il sort ou dans un autre établissement.

L'élève de l'année de réorientation se présente aux épreuves d'aptitude selon la procédure prévue à l'article précédent.

L'admission dans l'année de réorientation constitue une faveur qui n'est accordée qu'une fois et pour une seule année. »

Art. 4

Dans la même loi, il est inséré un article *8ter* (nouveau) libellé comme suit :

« *Article 8ter.* — L'université envoie dans chaque établissement d'enseignement secondaire les résultats obtenus en fin de première candidature par ses anciens élèves et la moyenne des résultats obtenus par l'ensemble des élèves de première candidature.

Après une expérience de cinq ans de ce système, le Ministre ayant l'éducation nationale dans ses attributions fera étudier les résultats de l'expérience par une commission composée à parts égales de responsables de l'enseignement supérieur universitaire et de responsables de l'enseignement secondaire. »

Art. 5

Dans la même loi, le 1° de l'article 13 est remplacé par ce qui suit :

« 1° la forme des certificats visés dans les dispositions précédentes; ».

Art. 6

Dans la même loi, il est inséré un article *13bis* (nouveau) libellé comme suit :

« *Article 13bis.* — § 1. La procédure de la déclaration d'aptitude implique pour chaque récipiendaire la composition, à l'établissement, d'un dossier confidentiel, qui comporte :

1° la déclaration du récipiendaire dans laquelle il précise les études universitaires qu'il veut entreprendre. Cette déclaration sera signée par le récipiendaire.

De studies worden gekozen uit de bij het zevende lid van artikel 8 bepaalde officiële lijst;

2° de door de leerling behaalde uitslagen in de per studierichting, overeenkomstig de bepalingen van het zevende lid van artikel 8, bepaalde examens;

3° de inlichtingen met betrekking tot de persoonlijkheid van de kandidaat (houding tegenover de moeilijkheden, volharding, weerstand aan zenuwspanningen, zin voor organisatie van het werk);

4° de beslissing van de raad van leraren.

De vier punten van het dossier worden samengebracht op één formulier dat hetzelfde is voor alle inrichtingen voor secundair onderwijs.

Het model van dat formulier wordt vastgesteld door de Minister onder wie nationale opvoeding ressorteert.

§ 2. Het proces-verbaal van de beraadslagingen en van de beslissingen wordt opgesteld door de secretaris van de raad van leraren; het wordt ondertekend door de voorzitter en door alle leraren met beslissende stem.

§ 3. De beslissing van de raad van leraren wordt door de voorzitter mondeling aan de leerling medegedeeld; het vertrouwelijke dossier wordt nochtans door de zorgen van het hoofd van de inrichting overgemaakt aan de universiteit waarin de leerling ingeschreven is.

Geen getuigschrift van welslagen mag voor andere doeleinden dan de inschrijving aan de universiteit worden afgeleverd; het mag slechts bestemd zijn voor het vertrouwelijk dossier. »

9 april 1979.

Les études seront choisies sur la liste officielle prévue au septième alinéa de l'article 8;

2° les résultats obtenus par l'élève dans les épreuves établies par type d'orientation, conformément aux dispositions du septième alinéa de l'article 8;

3° les données relatives à la personnalité du candidat (attitude devant la difficulté, persévérance, résistance nerveuse, organisation dans le travail);

4° la décision du conseil des professeurs.

Les quatre points du dossier seront réunis sur un même formulaire, identique pour tous les établissements d'enseignement secondaire.

Le modèle de ce formulaire sera établi par le Ministre ayant l'éducation nationale dans ses attributions.

§ 2. Le procès-verbal des délibérations et des décisions est dressé par le secrétaire du conseil des professeurs; il est signé par le président et par tous les professeurs ayant voix délibérative.

§ 3. L'élève est averti oralement par le président de la décision du conseil des professeurs, mais le dossier confidentiel est envoyé par les soins du chef d'établissement à l'université où l'élève s'inscrit.

Il ne peut être délivré d'attestation écrite de réussite à d'autres fins que l'inscription à l'université et ailleurs que dans le dossier confidentiel. »

9 avril 1979.

A. DAMSEAUX
F. GROOTJANS
G. MUNDELEER
A. BERTOUILLE
R. BONNEL
A. VREVEN
Louis MICHEL